

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

TOMUS XXXIV.
MISCELLANEOUM.

~~G. V. f.~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

V-45.

SIGNAT. 1515CCCXIII.

6 bände:

12 I

THESES,

CONTRA
IUDAEOS, FRVSTRA
SVVM MESSIAM AD-
HVC EXPECTANTES:

DE QVIBVS

SVB PRÆSIDIO
DANIELIS TOSSANI, S.
Theologiae D. & Professoris in Aca-
demia Heidelber-
gensis,

RESPONDEBIT

M. MARTINVS GEBERTS.
HAGEN, HACHEN-
BVRGENSIS.

Ad diem 14. Augusti In audito-
rio Theologico.

HEIDELBERGÆ,
Typis Smesmannianis, Anno c1o 1o IVc.

T H E S E S

C O N T R A I V D A E O S, D E
A D V E N T V M E S S I Æ.

T H E S I S P R I M A.

I quid mirandum & dolendum est, mi-
rari certè debemus tantam & tam diu-
turnam Iudæorum cæcitatem, & de
ipsorum miserrima conditione dolere:
quos non abs re Iustinus Martyr ex E-
saia, boue & asino crassiores in domi-
no suo Iesu Christo cognoscendo esse
pronunciat.

Esa. i. A-
polog. 2.
pro Chri-
stian.

II.

Et hîc quidem culpa non carent Christiani, qui partim suis
Idololatrijs, partim turpissimis moribus, & à Christi fide planè
alienis, eos non parùm offendunt: & de lucro aliquo ex eis ca-
ptando, potiùs quàm de ipsis Christo lucrificandis solliciti
sunt.

III.

Sed rursus Christianos illi maximè à se alienant sua perfidi-
a, inconstantia, ac planè desultoria leuitate: dum multi saepe
simulata conuersione, & suscepto Baptismi Sacramento, pau-
lò post resilierunt, & Christianis flagitiosè imposuerunt.

IV.

Quæ res D. Luthero occasionem olim dedit retractandi
suam sententiam de Iudæis benignè & amicè tractandis, &
bona spe de ipsis concipienda: quam sententiam Anno 23. in
tractatu Germanico, cuius titulus est, *Christum esse natum*, Tom. 51
Iudæum, explicauerat postea verò videns eorum malitiam, & VVitch.

contumelias contra Christum, acerbo tractatu, quem anno 43. contra Iudæos, & eorum mendacia scripsit, in ipsos inuehitur, ac ferè indignos habet, quibus in posterum aliquid respondeatur.

V.

Neque enim defuerunt post Christū passum diuersis temporibus pij doctores, qui eos in viam reducere conati sunt, eorumque errores confutarunt: vt Iustinus Martyr, Tertullianus, Cyprianus, Chrysostronus, Augustinus: quorum omnium peculiare tractatus, vel orationes contra Iudæos, extant. Sicut & statim post tempora Caroli Magni, Hamulus quidam Lugdunensis, deinde Nicolaus Lyra; & post illos sub nostrum seculum, Hadrianus Finus, Porchetus, Burgenfis, Petrus Galatinus Fini paraphrastes, vel (vt alij volunt) Martini Raymundi, ex quo pleraque mutuatus est, Munsterus, & alij complures, tum ex sacris Scripturis, tum ex proprijs Iudæorum libris eos conuicerunt.

VI.

Nobis in præsentia constitutum est studiosæ iuuentuti hisce thesibus ostendere, quantoperè errent Iudæi, qui & aliquot iam seculis suum Messiam expectarunt, & superioribus nundinis Francofurtensibus de eius aduentu multa mussitarunt.

VII.

Refert enim Theologiæ studiosos, vt aliarum hæres^{ew}, sic Iudaicarum blasphemiarum contra Christum prætextus intelligere, & fidem nostram de Messia contra eorum exceptiones posse defendere.

VIII.

Ac mihi quidem non minima causa & occasio erroris Iudaici in doctrina de Messia hæc esse videtur, quod necessitatem aduentus eius, nempe hominis miseriam, & magnitudinem lapsus Adami intelligere nolunt, sibi persuadentes non tanti fuisse æstimandum pomi vetiti esum, vt morti æternæ addiceretur homo, & tali Messia opus esset, qui pecca-

III
qui peccata expiaret, & sua morte à morte æterna nos liberaret.

IX.

Ex illa Iudæorum hypothefi fluunt alij ipforum errores; quales sunt, non esse necesse Messiam Deum esse: Item, Messia pro peccatis nostris moriendum non fuisse: quo nomine totam nostram de Messia doctrinam aspernantur, eumque esse negant, qui per Prophetas promissus sit.

X.

Antequam igitur ad illud nostrum argumentum accedamus, & Messiam promissum iamdudum venisse demonstramus: falsa illa principia de officio & de persona Messia, paucis conuellenda videntur.

XI.

Ac de eo quidem inter Christianos & Iudæos conuenit, Messiam patribus à Deo promissum, promissionem ad familiam Abrahami, & postea ad certam tribum ex posteris eius, nempe tribum Iuda restrictam & alligatam fuisse: Messiam denique verum sanctumque hominem esse debuisse.

XII.

Sed finem præcipuum eius aduentus, & necessitatem talis liberatoris, qui à morte æterna nos redimeret, haudquamquam intelligunt: quia illud Genes. 2. *Quo die comederis ex arbore scientia boni & mali, morte morieris*: de morte tantum corporali accipiunt.

XIII.

Damnationem verò æternam per peccatum inuectam esse, & regnum peccati & Diaboli à Messia conterendum fuisse negant: ideoque totam illam promissionem, quæ fons est omnium promissionum Euangelicarum, Gen. 3. *de semine mulieris contrituro caput serpentis*, nullo modo ad Messiam referri volunt.

XIV.

Prouenit is error inde, quòd nec quid imago Dei in homine fuerit, nec quanta deformatio illius amissionem sit

A 3 confe-

consecuta expendunt: nec peccati magnitudinē, quod haudquaquam esu pomi, sed inobedientia cōtra infinitam illam & æternam maiestatem definiendum est, assequuntur.

XV.

Imago certè Dei ex aliqua conformitate ad eius iustitiam & sanctitatem, potissimùm definienda est: cui per lapsum, iniustitia & impuritas successit: & quemadmodum pietas & obedientia (confitentibus ipsis Iudæis) promissiones habuit præsentis & futuræ vitæ: sic manifestum est inobedientiam & impuritatem, non solùm temporalem, verùm & æternam mortem homini accersivisse.

XVI.

Vnde factum, vt Adamus statim post lapsum eijceretur ex illo paradiso, qui æterni paradisi & regni cœlorum symbolum fuit, fieretque iræ & maledictioni Dei obnoxius, à Deo diuisus & ei iniustus, circumferens malam conscientiam, & mortis æternæ pauores, sicut & experientia, & Prophetæ omnes testantur.

XVII.

Et quid aliud omnia sacrificia propitiatoria & cruenta in Veteri Testamento homini ob oculos ponebant, quàm reatum ipsius? & cur toties repetebantur, nisi quia alia perfecta expiatio, nimirum per Messiam expectabatur, vt luculenter docet Apostolus in epistola ad Hebræos?

XVIII.

Messia enim proprium officium fore, expiare & tollere peccata, nosque Deo reconciliare, clamant Prophetarum conciones, & ea quidem ipsa loca, quæ non nisi de Messia accipi possunt: *Esa. 43. vers. 25. & 53, v. 10, 11, 12. Jerem. 33. v. 8. & 16. Ezech. 36, v. 26. Daniel. 9. v. 24. & Zach. 13, v. 1. & 2.*

XIX.

Cùm porrò tale debuerit esse officium Messia, rectè de eius persona credit Ecclesia Christiana, eum non solùm verum hominem esse debuisse, siue semen mulieris, aut filium hominis, vt pro nobis victima fieret: Sed & Dei filium, verèque Deum, vt inter Deū & homines Mediator esset, & æternam iustitiam reduceret, Diabolum, peccatum, ac mortem superaret.

Qua-

XX.

Quapropter & illustria testimonia diuinitatis eius passim apud Prophetas inueniuntur: qui Messiae non nomina solum, sed & attributa diuina tribuunt, vt Esa. 45. *Israël seruabitur in Iehoua saluatione sempiterna.* Et Ose 1. *domus Iuda miserebor, & seruabo eos in Iehoua Deo suo.* Vide & nomen Iehouae Messiae tributum, Psalm. 24, vers. 10. & 68. vers. 19, & 86. vers. 10. & Ierem. 33, v. 16.

XXI.

Quod ad diuina propria & attributa attinet, per illam aeternam sapientiam omnia creata esse, testatur Scriptura etiã veteris Testamenti. Eidem omnes termini terrae adiudicantur. Idem Messias, desinentibus omnibus imperijs huius mundi, regnum aeternum instauraturus dicitur. Eundem & filium & Dominum suum in spiritu agnouit Dauid.

Prouerb. 1.
Psal. 2.

Daniel 2.
Psal. 110.

XXII.

Et hic mirè se implicant Iudæi. Nam cum duas illas in Christo naturas, diuinam & humanam, agnoscere nolint, & tamen apud Prophetas iam multa humilia, iam multa excelsa de Messia prædicari videant: nonnulli ex ipsis fateri coacti sunt, Messiam omnino Deum futurum: alij duos fore Messias finxerunt, quorum alter ex tribu Ioseph nasciturus, & in prælio contra Gog & Magog moriturus esset: alter filius Dauidis triumphator & liberator euasurus, *vide Hadrianum Finum libro 1. & s. contra Iudeos.*

XXIII.

His igitur præmissis, iam ad rem ipsam accedemus, & euidentissimis argumentis planum & indubitatum faciemus, Messiam illum promissum, Deum ab aeterno, hominem verò in tempore factum ex semine Abrahami & Dauidis, expiatorum peccata mundi, venisse, & sacrificio sui corporis tanquam hostia immaculata, & Deo accepta, peccata nostra expiasse: ea omnia denique præstitisse, quæ à Messia præstari debuerunt.

XXIV.

Ad id quod suscepimus conficiendum, quatuor potissimum argumentorum classes in medium adferemus. Prima erit ab

- I. erit ab omnibus proprijs & adiunctis Messiae, quæ nostro Seruatori, quem colimus & profitemur, per omnia conueniunt. Altera, extempore in Scripturis definito, quo Messias se sistere debuit. Tertia ex effectis; quòd in eo omnia illa sint completa & facta, quæ fieri debebant. Quarta erit omnis generis testimoniorum; vt est fama publica, & diu iam continuata per totum orbem terrarum: multorum etiam Iudæorum consensus, & alia varia testimonia.

XXV.

De Messia venturo hæc à Prophetis prædicuntur, & prædicantur; quod simul paruus, humilis, pauper, & magnus atque excelsus; filius Dei, & filius hominis, sit futurus: & tamen vnus & idem Messias, nimirum vnitæ personæ.

XXVI.

Filium Dei futurum, & quidem filium illum electum, qui reges omnes terræ sit subacturus, & cui vel extremi fines terræ in hæreditatem cedere debeant: & tamen reges & populos terræ in ipsum coniuratos, quatenus scilicet exinanitus formam serui assumpturus erat, omnibus confitentibus, prædicit Dauid Psalm. 2. Id verò Iesu Christo planè conuenire, manifestè comprobant Apostoli, Actor. 4. comprobauit & euentus.

XXVII.

2. Pet. 1.
Ioh. 5.

Vtrunque enim notum fuit omnibus Iudæis, eum scilicet voce de cælo delata renunciatum Dei filium & opera quoque verè diuina perfecisse: ac simul fuisse hominem verum, probris & contumelijs tum gentium, veluti Herodis & Pilati, tum Iudæorum obiectum.

XXVIII.

Et vtriusque naturæ attributa luculenter Euangelicus ille Propheta Esaias descripsit, tribus potissimum in locis, cap. 7. ca. 9. & c. 53. quibus in locis exponitur promissio illa prima facta Genes. 3. de semine mulieris. *Per semen enim mulieris* intelligi verum hominem, aut infantem conceptum & natum ex fœmina virgine, id est, sine congressu viri, admonet Esaias; dicens futurum, vt virgo illa, olim scilicet sub promissione de SEMINE MULIERIS intellecta concipiat & pariat filium: qui vt

qui ut verus puer butyrum & mel sit comesturus, donec adolescat, & proficiat ætate & iudicio, discernens bonum & malum: & vocatum iri nomen eius IMMANUEL.

XXIX.

Id quàm benè congruat cum euentu, siue cum historia nostri Seruatoris, patet ex loco Matth. 1, vers. 23. & Ioh. 1, vers. 14. quicquid excipiant Iudæi, quorum exceptiones omnes in his breuibus thesibus adducere & refellere nolumus: quandoquidem id & à Cyrillo olim in Esaiam, & à nostris interpretibus, qui in Esaiam scripserunt, sæpe est factum: & ut studiosis in hac publica disputatione eò maior opponendi locus & occasio detur.

XXX.

Virginem certè designari, eamque peculiarem, indicat articulus & appellatio, quæ ferè semper virgini non nuptæ tribuitur: Item quod hic patris nulla fit mentio: & partus ille tanquam signum extraordinarium & illustre proponitur: ut nihil dicam, quod Christum ex virgine nasciturum, & olim Sibyllæ oraculis suis prodiderunt, & Talmudistæ, ac Rabini nonnunquam confessi sunt: quicquid hic obganniant Kimhi, Aben Esra, & alij Rabini, qui de filio Prophetæ, aut Regis locum illum intelligi voluerunt. *Vide loca apud Hadrianum Finnum in flagello contra Iudeos, libr. 2, ca. 17. & 18. & Galatinum lib. 3, ca. 18. Item libr. 7, ca. 15.*

XXXI.

Cum illo loco capitis septimi conferendus est etiam locus capitis noni Esaiæ, vbi vtriusque naturæ in Messia, & imprimis diuinæ, attributa extant. Humanæ, quando dicitur, *Puer natus est nobis*: Diuinæ, *Filius datus est nobis*. Ita quippe dilexit Deus mundum, ut Filium vnigenitum dederit. Et sequuntur apud Esaiam hæc attributa diuina, *Admirabilis, Deus fortis, pater aternitatis, princeps, siue autor vera pacis*: quæ omnia Christo nostro optimè conueniunt, ut passim docent Apostoli.

XXXII.

Hic locus cum Iudæos valdè vrgeat, sic eum peruertere conantur cum Rabino Solomone Iudæi recentiores, ac si le-

B

gendum

gendum esset, *Is qui est admirabilis, Deus fortis, pater aternitatis,* vocabit nomen eius principem pacis, scilicet *Ezechiam*: contra ferriem contextus, & veterum Talmudistarum glossas, qui de Messia illum locum intellexere: & contra lectionem Rabinum Ionathan in Chaldaica versione, qui sicut nos verba illa *Esaia* legit, cuius verba recenset Galatinus lib. 3. cap. 19.

XXXIII.

Nec minus clarus, imò omnium clarissimus est locus apud *Esaia* cap. 53. de exinanitione & exaltatione seruatoris nostri *Iesu Christi*: de ipsius exinanitione sex primis versibus: de exaltatione verò sequentibus: licet eum locum, refragante sensu & ratione, vt monet ibi Munsterus, excæcati Iudæi ad eum statum in quo nunc sunt, referre conentur: vel ad *Messiam*, qui Romæ inter leprosos versaturus sit, & iniquitates eorum ibi ad tempus portaturus. In qua sententia Rabi Salomonem, & nonnullos alios fuisse, scribunt Finus & Galatinus.

XXXIV.

Si verò cum illo loco conferatur *Psalmus 22.* (vt vt nonnulla eludere nitantur Iudæi recentiores) tota penè historia passionis *Christi*, & fructus eiusdem ibi liquidò deprehenduntur.

XXXV.

Psalmum porrò illum vaticinium esse de *Messia*, aut saltem complementum eius in solo *Messia* inueniri, veteres Iudæi agnouerunt: à quorum sententia recentiores Iudæi descendunt, & de *Dauid* *Psalmum* illum totum intelligendum, sine ratione contendunt.

Vide Galat. lib. 3. ca. 17.

XXXVI.

Cæterum nullo modo eludere possunt, quæ de vtroque statu *Messia* omnium consensu dicuntur *Zach. 9.* *Exulta vehementer filia Zion, Ecce rex tuus veniet tibi iustus & saluator, humilis, & sedens super asinum.* Item, *dominium eius erit à mari ad mare & vsque ad fines terra.* Quæ omnia in *Christo* nostro impleta esse, perspicuè ostendit *Euangelica* historia: & de nullo alio dici posse quàm de *Messia*, fatetur inter alios Iudæos

Matth. 21.
Ioh. 12.

Iudæos ipse Rabi Salomon, nomini Christiano aliàs infen-
sissimus.

XXXVII.

Denique congruunt cum scripturis ac prædictionibus
Prophetarum, tum locus, in quo Iesus Christus est natus se-
cundum carnem: tum genus ipsius à Dauide ductum: agno-
scentibus & confitentibus id ipsum Scribis & Pharisæis.

Mich. 5.
Matth. 2.
Luc. 2 v. 4.

XXXVIII.

Venio igitur ad alteram argumentorum classem quæ du-
cta sunt à tempore aduentus Messiaë, quod spiritus Sanctus
per Prophetas definiuit, non solum in genere, venturum eum
nimirum nouissimis diebus: verum etiam in specie: idque
duobus locis satis euentibus.

Alterum
argumen-
tum a te-
pore defi-
nito.
Esa 2. &
Mich. 4.

XXXIX.

Ac primùm quidem Genes. 49. per os magni illius Patriar-
chæ Iacobi, cum paulò ante mortem spiritu Prophetico hæc
eloqueretur, *Non recedet sceptrum, vel virga scilicet regia, ex
Iehudah, & Legislator è medio pedum eius, donec veniat SILOH,*
vel, vt alij scribunt, Scilo: & ei erit aggregatio populorum. Sic
enim Santes & Munsterus de verbo ad verbum ex Hebræo
locum illum reddiderunt.

XL.

Ex illo loco sic semper contra Iudæos argumentata est Ec-
clesia: Sub illud tempus, quo Christus noster apparuit, de-
sijt omnis administratio Reip. in tribu Iuda, extinctis Regi-
bus, Ducibus, & ipsis Sanhedrin, siue magnis consiliarijs, qui
erant ex tribu Iuda, non minùs quàm ex alijs, quos Herodes
ille magnus, siue primus, tolli curauit. Ergo rectè statui-
mus, eum definito tempore à Patriarcha aduenisse: Contra
errare admodum Iudæos, qui post sublatam multis retrò se-
culis, non solum omnem gubernationem à tribu Iuda, verum
etiam tribuum ipsarum nomenclaturam & distinctionem,
Messiam adhuc expectant.

XLI.

Locum autem illum esse prædictionem de aduëtu Messiaë,

B 2 tum

rum circumstantiæ loci arguunt, tum doctiorum, & vetustiorum Iudæorum sententia suffragatur.

XLII.

Primum enim non sat erat intelligere in genere, Messiam ex familia Abrahami oriturum, cum varij fuerint eius posterij: sed operæ pretium fuit ad certam familiam restringi promissionem, nempe ad familiam Iuda, ex qua etiam celeberrimi Reges populi Dei, & typi venturi Messia prognati sunt. Deinde ad istum Silo, siue filium, dicitur futura aggregatio populorum, ei videlicet obedientium, & se ei subijcientium, ut de Messia dicitur. Psalm. 72.

XLIII.

Et si verò de voce Siloh recentiores Iudæi variè philosophantur, & inter Christianos non desunt, qui locum hunc à Iudæis corruptum putent, & legendum ut vulgata versio legit Schiloach, qui mittendus est: tamen utrunque Targum, Ierosolymitanum scilicet & Chaldaicum (quæ interpretationes irrefragabiles sunt apud Iudæos autoritatis) & ipse Rabi David Kimhi cum alijs non paucis, quos nostri sequuntur, per Sciloh, à Schiliath, id est, secundinis, siue inuolucro fœtus, metonymicè & κατ' ἐξοχήν filium illum promissum, qui ex fœmina nasci debuit, designatum intelligunt.

XLIV.

Et certè, qui ex Iudæis ab illa certa & vetusta interpretatione discedunt, in tam varias & ridiculas abeunt sententias, ut eorum contradictiones manifestum sint argumentum cæcitate ipsorum, & veritatis quam nos profitemur.

XLV.

Nonnulli ex ipsis, per sceptrum intelligunt exactionem ac iugum gentium, sub quo sint futuri Iudæi, donec veniat Messias. Alij, *Non recedet*, sic accipiunt; Non transferetur dignitas regia ad aliam tribum. Alij per Siloh Messiam quidem intelligunt; ut Rabi Salomo: sed volunt in Babylonia, aut ultra montes Caspios superesse principes de tribu Iuda, qui dominationem aliquam obtineant. Alij simpliciter negant per Siloh intelligi Messiam: sed locum illum potius Silo, cuius fit mentio 1. Samuel. 7. non auferendum sceptrum à Iuda per Saul, qui

VII

Saul, qui erat de tribu Benjamin, dum locus ille *SILŌ*, ubi Deus à Iudæis celebrabatur, frequentaretur. Alij per *Siloh* Regem Nabuchadnezar intelligunt, sub quo sit ablatum sceptrum de Iuda.

XLVI.

Illa tam absurda sunt, ut refutatione non egeant. Nam tempore Saul nullum erat sceptrum in Iuda, Cis enim, pater Saul, erat ex tribu Benjamin: nec in captiuitate Babylonica planè desijt illud sceptrum, cum etiam post captiuitatem, & post tempora Nabuchadnezar præclari duces ex tribu Iuda imperarint, ut ex *Esdra*, & *Nehemia* apparet.

XLVII.

De illo *DONEC* loco suprâ citato ex *Genesi*, fortè contro- uersia moueri posset: cum paulò post captiuitatem *Babyloni-* cam, mortuis pijs aliquot ducibus, desierit sceptrum esse pe- nes tribum Iuda: & constet *Maccabæos* non fuisse de tribu Iuda, sed de tribu Sacerdotali *Leui*.

XLVIII.

Ad illam obiectionem duobus modis responderi solet: primùm durasse tamen (quod in suis libris fatentur *Hebræi*) consilium quoddam septuaginta virorum, vulgo *Sanhedrim*, vel *συνέδριον* nominatum, in quo ex alijs quidem tribubus quoque, sed imprimis ex tribu Iuda fuerint insignes viri, qui suis consilijs *Rempub.* moderabantur, donec ab *Herode* primo *Hierosolyma* expugnaretur, annis ante *Christum* circi- ter 35.

XLIX.

Alij, ut *Tremelius* & *Iunius Schenetus*, non sceptrum, sed tri- bum metonymicè interpretantur: quia per virgas diuideban- tur: ut sit sensus, mansuram distinctionem tribuum, & nomi- natim tribum Iuda sustentatum iri vsque ad tempora *Messia*, sicut factum esse constat: post eius verò mortem, deleta à *Romanis* politia, cessarunt illa discrimina, & tribus sic confusæ fuerunt, ut ab ipsis *Iudæis* discerni nequeant.

L.

Simpliciter tamen responderi potest, illam *Prophetiam*, vel *prædictionem Iacobi*, duo, habere: quorum alterum est

B 3

de sce-

de sceptro : alterum de Legislatore, vel scriba statutorum. Quod ad sceptrum attinet, postquam extincti sunt duces domus Iuda, & illa familia nobilis imperare desijt & ad Maccabæos primùm, deinde ad familiam Antipatri, Idumæi gubernatio denoluta est : fuisse certum indicium non procul abesse Messiam, & exarescente radice Isai, expectandum esse nouum illud & sanctum germen, vt à Prophetis prædictum fuerat. Legislatores autem & Scribæ, qui distinctiones tribuum annotabant, quando planè cessarunt, vt accidit destructo vltimo templo, indicium non obscurum fuisse, exhibitum esse Messiam. Ergo, postquam vtrunque illud, sceptri scilicet & Legislatoris defectus in populo conspectus fuit, dubitari amplius non debuit, aduenisse Messiam.

Isa. II.

Locus Danielis. 9.

L I.
Alter locus euidens, quo definitur tempus aduentus Messia, extat Danielis cap. 9. vbi & terminus à quo & terminus ad quem, & nomen Messia exprimuntur: ac 70. hebdomadæ deciduntur, siue præcisè determinantur ad completionem eorum, quæ à Messia in terris perficienda erant.

L II.
Per hebdomadas intelligi annorum hebdomadas, confitentur omnes sanioris mentis Iudæi. Et licet nonnulli in septimana annorum, annos centum, alij quinquaginta contineri voluerint: haudquaquam tamen id probari potest ex Scripturis. Notum est autem & vsitatum, non repugnantibus doctioribus inter Iudæos, septimanam annorum septem annos, & per consequens 70. hebdomadas annos 490. conficere.

L III.
De termino etiam à quo, & termino ad quem recepta est Talmudistarum sententia, annos illos à destructione primi templi ad destructionem secundi numerandos esse, qui numerus non ita multum à nostro abludit: &, vt maximè aliquot annis nostrum numerum superet: semper tamen contra Iudæos concluditur, dudum aduenisse Messiam, cum ante aliquot secula secundum templum destructum, &, sicut prædixerat Christus, funditus euersum fuerit.

Ideò

LIV.

Ideò nihil etiam sententiæ nostræ, & fidei de aduentu Messiaë obstat, quòd nostri interpretes non planè ab eodem termino septimanas inchoant: sed alij ab egressu verbi, scilicet ex ore Ieremiæ, anno 4. regni Sedechiæ, regni Nabuchadnezar anno 12. de reditu populi & restauratione vrbis: alij, & ij quidem meliùs ab edicto Cyri, de quo 2. Chron. 36. & Esdræ 1. alij à septimo anno Artaxerxis Longimani.

LV.

Satis est constare de numero annorum, & illos annos dudum præterijisse, & ea eo ordine euenisse, quæ Angelus prædixerat, qui septuaginta septimanas in tres classes partitus erat: in septem septimanas, id est, annos 49. quibus inter magnas angustias, platea & fossa, id est, synecdochicè ciuitas cum suis mœnijs instaurari debebat: & hebdomadas sexaginta duas, quæ pertingebant ad tempus exhibitionis Messiaë, & illud tempus complectuntur, quo pèr familiam Antipatri sceptrum erat tollendum à Iuda: & vnam septimanam, cuius primis annis Christus suum cursum absolvere, ceremonialibus sacrificijs finem imponere, & peccata expiare debuit.

LVI.

Nunc igitur ad tertiam classem argumentorum contra Iudæos progrediar, nempe ad effecta, siue res gestas Messiaë, quas à nostro Seruatore præstitas rectè asserimus.

Tertia
classis ar-
gumentorum.

LVII.

Hæc porrò iuxta Prophetas à Messia perfici debuerunt: instauratio regni Davidis, quod trunci instar planè accisum erat: Doctrina Euangelij per eum nunciari debuit: ad illam doctrinam miracula accedere debuerunt propria Messiaë: per eundem peccata expianda: sacrificijs Legalibus finis imponendus fuit: vbertas pacis, liberatio ab inimicis, propagatio regni per omnes fines terræ, per vocationem gentium, & similia contingere debuerunt.

Esa. 17.
Esa. 61.
Esa. 35.
Daniel. 9.
Esa. 54.

LVIII.

Horum effectorum, etsi alia negare contendunt Iudæi, vt in primis

in primis expiationem peccatorum per mortem: alia eludere, ut de pace & liberatione, quam per Iesum Christum non contigisse aiunt, sed potius varias calamitates, easque grauiiores, praesertim in populo Iudaico, quam vnquam antea: non est tamen difficile ad illorum cauillationes respondere.

LIX.

Illum tanquam surculum & germen emeruisse ex trunco arefacto Dauidis, & illud regnum collapsum per eum instauratum; satis animaduertet, qui conferet locum Esa. 11. & Psal. 132. cum ijs quae pronunciat pius ille sacerdos Zacharias Luc. 1. v. 68, 69. De doctrina propria Messiae, eiusque miraculis, ut & de loco vnde per totum orbem spargi debuit, vide Esa. 61. 35. & 2. Christum autem nostrum ea docuisse & fecisse quae à Messia doceri & fieri debuerunt, liquidò ostenditur Matth. 11. & Luc. 4: sicut etiam doctrinam eiusdem ex Ierusalem per totum terrarum orbem dimanasse manifestum faciunt Acta Apostolorum.

LX.

De morte & exinanitione tota Christi, quae Iudaeis magnum est scandalum, loca sunt satis euidentia, Psalm. 22. Esa. 53. & Daniel, 9. vbi disertè dicitur, Occidetur, vel excindetur Christus.

LXI.

Inanis enim est Iudaeorum exceptio, qui aiunt verbum CARATH significare Excindere, non Occidere quod etsi verum est in prima significatione: tamen certum, saepe etiam vsurpari pro excindi ex hac vita, siue occidi: Vide Genes. 15. & 17. & Leuitic. 15.

LXII.

Sed haec magna est Iudaeorum caecitas, quod exinationem Christi tantum intuentur, non autem eam, quae consecuta est, glorificationem: & quod multò gloriosius ipsi fuit ex sepulchro resurgere, quam de cruce descendere: quemadmodum praecclare monet Chrysostomus serm. Passion: nec considerant Christum sponte & ex summa *φιλανθρωπία* mortem adiisse, tanquam eum qui potestatem habuit ponendi animam, &

IX
mam, & rursus sumendi eam. Denique miseri Iudæi volentes suam iustitiam carnalem constituere, hanc iustitiam æternam Rom. 10. & absolutam, quam Christus adfert, attendere nolunt.

LXIII.

Sic & pacem carnalem, & regnum terrenum quærentes, veram conscientiarum pacem, & regnum illud quod concuti nequit, negligunt: & omnia sua mala quæ incredulitati & pernicitiae suæ imputare debebant, Euangelio & Christianis ascribere solent.

LXIV.

De vocatione gentium nullus est ambigendi locus: Illas enim sub regno Messiae vocandas, & contumacibus Iudæis successuras prædixisse Prophetas, & post Euangelium prædicatum id omnino factum; sæpe Christus, & in primis Apostoli ex ipso euentu demonstrarunt.

Matth. 8.
& 22.
Act. 13.
Rom. 9. &
10.

LXV.

Superest QUARTA classis testimoniorum omnis generis: ac primùm quidem fama publica, siue quòd historiae tum gentilium, tum ipsius Iosephi Iudæi, de nostri Seruatoris aduentu, id est, Iesum Christum, quem Christiani pro redemptore habent, verè natum, insignibusque factis claruisse, testantur.

Quarta
classis te-
stimonio-
rum.

LXVI.

Imò & magni nominis viri inter Iudæos, Zacharias Iohannis Baptistæ pater: Iohannes Baptista, Nicodemus, Iosephus ab Arimathia, Paulus, qui antè Saulus, inter Phariseos educatus, Christo nostro, & addicti fuerunt, & præclarum ei testimonium reddiderunt.

LXVII.

Pilati infelicem exitum, prædictum à Christo nostro, Item Hierosolymæ & templi vastationem, totamque deletionem illius politiae, miseramque Iudæorum dispersionem, quæ non septuaginta annis, sed ultra mille quingentos annos duravit, negare ipsi Iudæi non possunt.

LXVIII.

Et constat etiam sub Christi nostri aduentum, Iudæos in

C

Messiae

Messiae expectatione fuisse, ac non solum Simeonem & Annam Prophetissam, sed & præcipuos sacerdotes, qui ad Iohannem Baptistam suos legatos mittebant, quærentes an ipse esset Messias.

Iohann. i.

LXIX. 196

Deleto templo exorti sunt nonnulli impostores, qui se quidem profitebantur liberatores populi, & ideo facile applausum inueniebant, quod tunc Messias expectabatur: inter alios Ben ille Cochab, qui postea Ben Cosba, id est filius mendacij, tempore Adriani Imperatoris nominatus fuit.

LXX.

Et cum toties frustra fuerit expectatus Messias, non defuerunt superioribus seculis Iudæi non infimæ notæ, qui in suis conscientijs tum ex Scripturis, tum ex euentu conuicti fuerunt: Dominum nostrum Iesum Christum, esse illum promissum Messiam.

LXXI.

Talis fuit Rabi Samuel, qui ante quingentos annos vixisse putatur: cuius confessio de Messia contra Iudæos anno 1239. ab Hispano quodam Alphonso ex Arabica lingua in latinam conuersa est, & Germanicè nunc passim extat.

LXXII.

Is disertè ostendit, cum nunquam, ne quidem propter idolatrias & homicidia Manasse, & aliorum Iudæorum detestanda peccata, tam diuturnas pœnas & tam graues dederint Iudæi, nullam aliam causam esse, quàm quod exhibitum Messiam reiecerunt: Testimonia etiam de nostro Messia, in primis Esa. 53. & Daniel. 9. tam esse aperta scribit, vt à Iudæis refutari non possint.

LXXIII.

Hadrianus Finus ex libris Iudæorum citat aliquot Rabinorum dicta, qui pronunciarint frustra ab ipsis Messiam expectari, qui iam aduenerit: ac inter alios citat quendam Iudæum, Magistrum Iohannem Baptistam, artium & Medicinæ doctorem, qui in suo opusculo confutationis Iudaicæ profiteatur & doceat, nostras supputationes de tempore aduen-

tus

I
tus Messia esse veritati consentaneas. Prætereo multos alios
conuersos Iudæos magni nominis, Isacum patrem & filium:
Tremelium, & similes.

LXXIV.

Hæc cum ita sint, debemus omnino Deum orare, vt illis
cæcis oculos tandem aliquando aperiat, & gratis animis am-
plecti quod illi reijciunt, agnoscereque τὴν Θεοφάνειαν τῆς
σωτηρίας χάριτος Θεοῦ, (vt monet Apostolus) & cum eos Tit. 2.
diffeminârit Deus per omnes nostras prouincias, quasi testes
iniquitatis suæ, & veritatis nostræ, vt rectè scribit Augustinus, In Psalm.
ab eorum iniquitate & ingratitude nobis caueamus: veri- 58.
tatem retineamus, expectantes non Messiam terrenum, sed
aduentum illum gloriosum Domini nostri, qui ex hac Apocal. 21.
miseriarum valle in beatam illam & cœle- & 22.
stem Hierusalem nos est tra-
ducturus.

Veni Domine Iesu, veni cito.

FINIS.

[Mirrored bleed-through text from the reverse side of the page]

LXXIV

[Mirrored bleed-through text from the reverse side of the page]

FINIS

Umg. VI 45

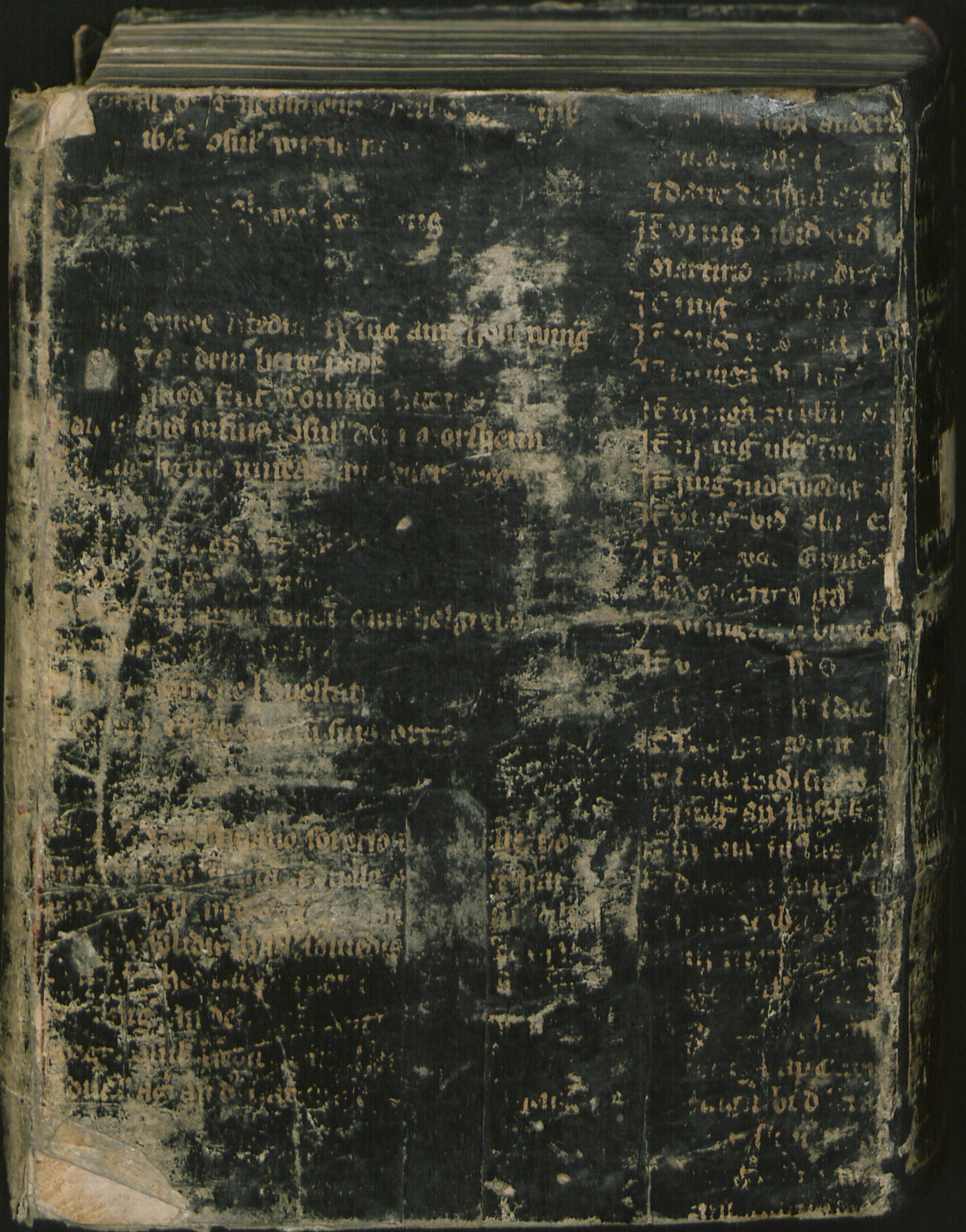
ULB Halle 3
002 379 767

s. b.

WDA

... d. h. ...
... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

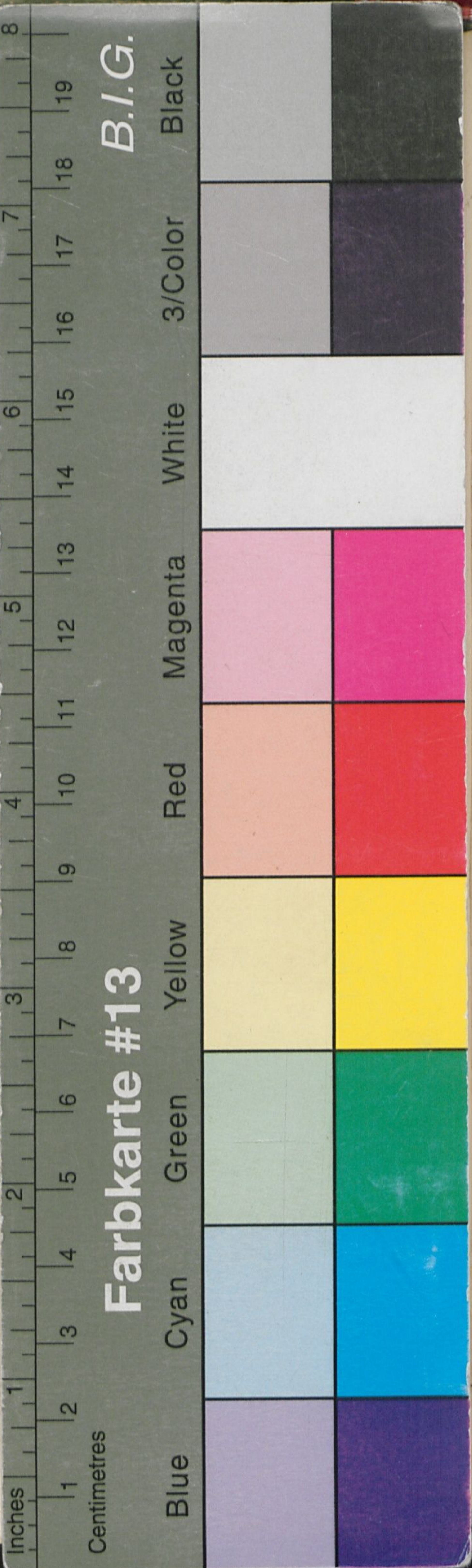
... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

... d. h. ...

12 I

THESES,
CONTRA
IVDAEOS, FRVSTRA
SVVM MESSIAM AD-
HVC EXPECTANTES:

DE QVIBVS
SVB PRÆSIDIO
DANIELIS TOSSANI, S.
Theologiae D. & Professoris in Aca-
demia Heidelber-
gensis,

RESPONDEBIT
M. MARTINVS GEBERTS.
HAGEN, HACHEN-
BVRGENSIS.

Ad diem 14. Augusti In audito-
rio Theologico.

HEIDELBERGÆ,
Typis Smetsmannianis, Anno c1o 1o IVc.

